

14.4.2021

Tiedote Kainuunkylän saarten hoitosuunnittelusta maanomistajille

Arvoisa maanomistaja, saat tämän tiedotteen, koska omistat maata Ylitornion Kainuunkylän saaristossa. ELY-keskus suunnittelee luonnonhoitotöitä Kainuunkylän saariin ja teidän kiinteistönne sijaitsee alueella, jolle on suunniteltu hoitotoimenpiteitä.

Kuvaus Kainuunkylän saarten luonnosta, linnustosta ja perinnebiotooppiarvoista

Kainuunkylän saaret on arvokas luontokokonaisuus, joka on muodostunut vapaana virtaavan Tornionjokeen muodostuneeseen suistoon Ylitorniossa. Vuosittaiset tulvat ruokkivat alueen tulvaniittyjä, joita ihmiset ovat aiemmin hyödyntäneet pitkään niitto- ja laidunmaina. Siten saarille on kehittynyt arvokkaita perinnebiotooppeja ja hyvät olosuhteet kahlaaja- ja vesilinnuille.

Saaret kuuluvat Natura 2000 -verkostoon luontotyyppien ja linnuston perusteella. Luonnonsuojelulain 64 a § mukaan Natura-alueiden suojelun perusteina olevia luontoarvoja ei saa heikentää. Toimenpiteillä on tarkoitus parantaa suojeluperusteluontotyyppijä. Saarten suojeluperusteina ovat tulvaniityt sekä Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit.

Kainuunkylän saaret (pinta-ala lähes 1000 ha) onkin yksi Suomen suurimmista tulvaniittyalueista. Tulvaniittyjen pinta-ala on viime vuosikymmeninä pienentynyt ja laatu heikentynyt Suomessa vesirakentamisen, ilmastonmuutoksen ja perinteisen niitokäytön loppumisen takia. Kainuunkylän saarien tulvaniityt olivat aktiivisessa niitto- tai laidunkäytössä 1960-luvulle saakka, mutta sen jälkeen saarilla on ollut vain pienimuotoista toimintaa, joten niittyjen umpeenkasvu käynnistyi jo kauan sitten. Saarten niityillä on kuitenkin vielä jäljellä maisema-arvoja ja hoitotoimenpiteillä niittyjen eli perinnebiotooppien tilaa voidaan vielä parantaa.

Kainuunkylän saaristo on Lapin parhaita lintuvesiä. Kohde on arvokas pesimä- ja ruokailualue kahlaajille ja vesilinnuille, tärkeä kerääntymisalue syksyisin sekä levähdysalue muuttaville linnuille. Saarten alueella tavataan useita uhanalaisia lintuja esimerkiksi suokukko, joushisorsa, haapana ja tukkasotka.

Kohteiden kunnostamiseksi ja hoitamiseksi tehtävät toimenpiteet ja aikataulu

Hoitotoimenpiteitä on suunniteltu eri puolille saaria ja hoidettavaksi suunniteltujen alueiden pinta-ala on yhteensä noin 90 ha. Liitteenä on kartta, johon on merkitty alueet, joille suunnitellaan hoitotoimenpiteitä. Alueet valittiin linnustonselvityksen ja

14.4.2021

perinnebiotooppi-inventoinneissa tehtyjen havaintojen pohdalta. Tavoitteena on hoitaa alueita, jotka hyödyttävät sekä lintuja että perinnebiotooppeja.

Suunnittelu on menossa parhaillaan ja alueita käydään vielä katsomassa paikan päällä. Hoitotoimenpiteet suunnitellaan alueen ja luontotyypin mukaan. Aluksi tehdään peruskunnostus, johon kuuluu pajukon raivausta ja mahdollista puuston harvennusta. Peruskunnostusta voidaan tehdä mahdollisuuksien mukaan jo tänä vuonna. Peruskunnostuksen jälkeen alueille järjestetään jatkohoito joko laidunnuksen tai säännöllisen niiton avulla. Mahdollista laiduntamista varten on myös pystytettävä aidat.

Perustelu toimenpiteistä lajistolle, luontotyypeille tai maisemalle koituvista hyödyistä

Eri lintulajit ovat sopeutuneet erilaisiin ympäristöolosuhteisiin, joten linnusto muuttuu elinympäristön muuttumisen myötä. Kainuunkylän saarten tulvaniittyjen kunnostuksella pyritään linnuston osalta lajiston monipuolisuuden ja yksilörunsauden nostamiseen. Kahlaajalinnut suosivat matalakasvuista rantaniittyä elinympäristönään ja pesimä- sekä muuttoaikoina ne välttelevät puita ja pensaita kasvavia alueita, koska puusto tarjoaa suojaa ja tähytyspaikkoja pedoille. Pensaikon ja puuston poistolla parannetaan siis kahlaajien elinolosuhteita.

Kainuunkylän saarten niityt kärsivät monin paikoin umpeenkasvusta, joka yksipuolistaa niiden lajistoa. Kainuunkylän saaret ovat perinteisesti pysyneet avoimilla, joten hoitotoimilla on myönteistä vaikutusta kulttuurimaisemiin, kun saarilta hävitetään pusikkoja.

Hoitotoimenpiteet tehdään Ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelman varoilla. Helmi-ohjelmalla puututaan Suomen luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Ohjelman avulla on tarkoitus parantaa uhanalaisten lajien ja luontotyyppien tilaa Suomessa hoitamalla monenlaisia kohteita ympäri maata. Helmi-ohjelma perustuu maanomistajien vapaaehtoisuuteen ja hoitotoimia ei tehdä ilman maanomistajan suostumusta. Maanomistajille ei tule toteutettavista toimista kustannuksia.

Pyydämme teitä ilmoittamaan sähköpostitse tai puhelimitse 12.5.2021 mennessä ELY-keskukselle annatteko suostumuksenne Kainuunkylän saarilla olevien maidenne hoitotoimenpiteisiin:

Yhteystiedot:

Lotta Sundström
Suunnittelija, perinnebiotoopit

lotta.sundstrom@ely-keskus.fi
p. 050 396 2920

Pihla Penttilä
Suunnittelija, linnusto

pihla.penttila@ely-keskus.fi
p. 0295 037 102

14.4.2021

Ystävällisin terveisin,

Suunnittelija

Pihla Penttilä

Suunnittelija

Lotta Sundström

Liitteet

Kartta hoitokohteista

Jakelu

Hoitokohteiden maanomistajat